

Lausunto

08.01.2025

Asia: VN/34275/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta oikeusavun palkkioperusteista annetun valtioneuvoston asetuksen 6 §:n muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Amnesty International on maailman suurin ihmisoikeusjärjestö, jonka toiminta perustuu yksittäisten ihmisten tuelle. Tukijoita on 10 miljoonaa, 150 maassa eri puolilla maailmaa. Amnesty on poliittisesti ja uskonnollisesti sitoutumaton. Amnesty työskentelee kansainvälisesti ja Suomessa laaja-alaisesti ihmisoikeuksien edistämiseksi.

Amnesty International Suomen osasto lausuu kunnioittavasti seuraavaa:

Oikeusministeriö ehdottaa muistioloonnoksessaan, että oikeusavun palkkioperusteista annetussa valtioneuvoston asetuksessa säädettyä yksityisen oikeusavustajan tuntipalkkiota korotettaisiin 110 eurosta 120 euroon.

Korotusehdotus tehtiin, koska korkein oikeus ja korkein hallinto-oikeus antoivat keskenään ristiriitaiset ennakkopäätökset yksityisen oikeusavustajan tuntipalkkiosta. Korkein oikeus antoi marraskuussa 2024 ennakkopäätöksen, jossa se katsoi, ettei asetuksessa säädetty tuntipalkkio ollut kohtuullinen ja määräsi avustajalle maksettavaksi tämän vaatiman 130 euron tuntipalkkion. Korkein hallinto-oikeus sen sijaan katsoi ennakkopäätöksessään joulukuussa 2024, että asetuksessa määrätty tuntipalkkion määrä ei ollut perusteita jättää soveltamatta ja määräsi palkkion asetuksen mukaisesti. Oikeusministeriö ehdottaa tästä syystä oikeustilan selventämiseksi tuntipalkkion korottamista asetuksessa 120 euroon.

Amnesty katsoo, että oikeusapupalkkiota on syytä korottaa, mutta ehdotettu 120 euron korvaus yksityisille oikeusavustajille ei vastaa etenkin tiettyjen asiaryhmien vaativuustasoa. Amnesty viittaa tässä erityisesti turvapaikka-asioihin, joissa myös tarve oikeusapuun on korostunut. Asiantuntevalla

oikeusavulla varmistetaan turvapaikanhakijoiden pääsy oikeuksiinsa. Laadukas oikeusapu on keskeisessä roolissa myös sen varmistamisessa, ettei kansainvälisissä sopimuksissa määriteltyä ehdotonta palautuskieltoa loukata, eli ketään ei palauteta alueelle, jossa hän voisi olla vaarassa joutua vainon, kidutuksen, kuolemanrangaistuksen tai muun epäinhimillisen kohtelun kohteeksi. Lisäksi turvapaikka-asioissa oikeusapupalkkioita leikataan usein tuomioistuimissa, mikä heikentää entisestään yksityisten oikeusavustajien mahdollisuuksia hoitaa vaativia turvapaikka-asioita. Palkkiota on viimeksi tarkistettu 11 vuotta sitten, joten se on myös jäänyt jälkeen yleisestä kustannuskehityksestä. Palkkio tulisi nostaa tasolle, joka varmistaa sen, että myös vaativiin turvapaikka-asioihin riittää jatkossakin asiantuntevia, kokeneita ja huolellisesti asiaa hoitavia yksityisiä oikeusavustajia.

Kunnioittavasti

Niina Laajapuro

ihmisoikeustyön johtaja

niina.laajapuro@amnesty.fi

Lisätietoja antaa: Kaisa Korhonen, oikeudellinen asiantuntija, kaisa.korhonen@amnesty.fi

Korhonen Kaisa
Amnesty International Suomen osasto